

navnlig med disse Ændringsforslag, og det maaskee ogsaa kunde tjene til at oplyse Forholdene, skal jeg her gjentage, hvad jeg allerede forrige Gang ogsaa yttrede, at blandt flere mindre heldige Bestemmelser i den gjældende Lovgivning er den, efter min Overbeviisning, en af de værste, at der bestemmes Flodmaal for Møller, uden at der bestemmes Noget om, at vedkommende Mølleiere skulle have Erstatning; thi efter min Overbeviisning kan intet Flodmaal bestemmes, uden at Møllen lider Skade derved. Nu skal Mølleieren finde sig i Flodmaals Sættelse uden at faae Erstatning, og det er efter min Overbeviisning langt værre end noget af alle disse Skrækbilleder af Expropriation, som her ere blevne fremstillede; thi dette er en Expropriation uden nogen Erstatning. Jeg kan nu fremdeles ikke indsee, hvorfor man skal bestemme, saaledes som det ærede Udvalg i § 1 har gjort, at Omkostningerne ved Forandring i et Vandværk skulle kunne lignedes paa alle dem, som have Nytte og Gavn deraf, men derimod ikke Omkostningerne ved dets Nedlæggelse; det er mig umuligt med min bedste og redeligste Villie at indsee Grunden til denne Forskjel. Den ærede Ordfører har sagt, at man var gaaet saavidt, man kunde, at man har maattet være vaerlig med at paalægge Folk, og maaskee endogsaa derimellem meget fattige Menneker, Omkostninger og det endog større Omkostninger; men det er ingenlunde afsjort, at Omkostningerne ved et Vandværks Forandring ere mindre end ved dets Nedlæggelse. Selv naar der tales om det samme Vandværk, samme Mølle, samme Møllefiskeri, er det meget muligt, at Omkostningerne ved en betydelig Forandring deri endog overstige Omkostningerne ved dets Nedlæggelse. Det maa nemlig erindres, at naar en Vandmølle nedlægges, kan man dog benytte Materialierne til en anden Mølle paa et andet Sted; men, dersom der foretages saadanne Forandringer ved en Mølle, at den bliver saagodtsom ubrugelig paa det Sted, den staaer, da kan man ikke ret vel benytte Bygningerne, uden at man i alt Fald vilde flytte dem, og saa har man ikke opnaaet noget videre derved; i alt Fald bliver det det Samme. Den ærede Ordfører har endvidere sagt, at der var

ingen Grændse, naar man vilde gaae ind paa Nedlæggelsen af en lille Mølle eller Fiskestade; jeg forstaaer ikke rigtigt, hvad han mener med, at der ikke er nogen Grændse; det forekommer mig, at der i saa Fald just bliver en Grændse; thi saa veed man, hvorvidt man kan gaae. Men, naar der er Tale om Forandringer deri, saa er der rigtignok ingen Grændse, thi saa veed man ikke, hvorvidt Grændsen kan gaae i Henseende til Forandringen. I mange Tilfælde kan det desuden stille sig saaledes — jeg vil anføre som Exempel den Skade, der kan forarsages ved et Møllefiskeri og en Mølle — at Møllens Forandring vil koste 5,000 Rbd. og Møllefiskeriets Nedlæggelse 500 Rbd.; ved en af disse to Dele kan man opnaae, hvad man attraaer, at faae Engene tørre. Nu maa der efter Udvalgets Forslag paalignes 5,000 Rbd. paa Beboerne, hvis vedkommende Gier gaaer ind derpaa; men derimod maae de 500 Rbd. ikke paalignes dem, naagtet man kan opnaae det Samme paa begge Maader. Det Tilfælde, jeg her nævner, er aldeles ikke grebet ud af Luften, thi jeg har et Tilfælde i Tanterne, der nærmer sig meget dette. Den Grundsætning, som den ærede Ordfører har sagt, at man vilde holde paa, at man ikke skal forvolde store Udgifter, naar man kan undgaae det, vil altsaa netop føre til, at man ikke skulde gaae ind paa Udvalgets, men derimod paa den ærede Forslagsstillers Forslag, thi det er meget muligt, at man, ved at vælge hans Forslag, snarere vilde komme til at lignede mindre Udgift paa Beboerne end en større. Naar der er gjort en anden Indvending, idet der er sagt, at man vilde tvinge de Vedkommende, som skulle faae Gavn af den paatænkte Forandring, til at være Omkostningerne derved, og at dette skulde tale mod det Ændringsforslag, den ærede Forslagsstiller har stillet, da forekommer det mig, at dette i ligesaa høi Grad taler mod Udvalgets Forslag; thi dette gaaer jo ogsaa ud paa, at de Vedkommende, Enkelte eller Flere, skulde kunne paatvinge de Andre Omkostninger; jeg seer fra Principets Side altsaa ingen Forskjel i denne Henseende.

Indenrigsministeren: Jeg kan ikke nægte, at jeg i en vis Henseende føler nogen Betænkelighed ved ubetinget at slutte mig til